

15-й випуск щотижневого дайджесту про вплив виходу іноземних компаній на економіку РФ

Підготовлено командою KSE Institute та членами Ради Директорів KSE за підтримки Міжнародного фонду "Відродження"; 15-21.08.2022

На початку російського вторгнення в Україну KSE Institute запустив аналітичний проєкт, який отримав назву "Самосанкції" (або SelfSanctions), спрямований на збір даних про іноземні компанії, які працюють на російському ринку та обмежують або припиняють свою діяльність. Експертиза даних була проведена спільно з фахівцями/спеціалістами Мінекономіки, МЗС та Мінцифри. База даних KSE Institute частково наповнена з бази даних Єльської школи менеджменту та інших відкритих джерел. База даних містить багато різноманітної інформації, ми збираємо щоденну статистику щодо зміни статусу іноземних компаній, що працюють/працювали на російському ринку та обмежують чи припиняють свою діяльність. Також ми створили Telegram-бот https://t.me/exit_ru_bot для відстеження/моніторингу новин про пріоритетні іноземні компанії (охоплення 1, 2, 3 або 7 днів моніторингу) і проводимо регулярний аналіз зміни курсів акцій і капіталізації материнських груп компаній, які мають або мали бізнес в Росії. База KSE частково базується на даних з бази [Yale's School of Management](#), сайтів [pravda.com.ua](#), [squeezingputin.com](#), [leave-russia.org](#) та інших відкритих джерел. Дані верифікуються KSE і компаніям призначається додатковий статус KSE. Дані щодо акцій взяті з Google і Yahoo Finance. Водночас база KSE є найбільш повною та вичерпною і містить на ~40% більше інформації, ніж більшість інших схожих за тематикою баз даних, оскільки вона також містить дані про кількість персоналу, доходи, капітал та інші фінансові показники, збирає останні оновлення та зміни у статусах, посилання на використані джерела, щоденні оновлення з telegram-бота тощо.

KSE Institute радий повідомити, що [завершено процес об'єднання](#) з проєктом [leave-russia.org](#), розробленим командою волонтерів.

ЗНІМОК З БАЗИ ДАНИХ KSE на 21.08.2022

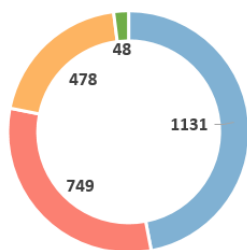
Кількість компаній, які **продовжують діяльність у Росії** (Статус KSE "залишаються"¹) – **749 (+2 за тиждень)**
Кількість компаній, які **скоротили поточні операції та призупинили нові інвестиції** (статус KSE "вичікують") – **478 (+1 за тиждень)**
Кількість компаній, які **згорнули російські операції** (статус KSE "виходять") – **1 131 (+5 за тиждень)**
Кількість компаній, які **завершили вихід з РФ** (статус KSE "вийшли") – **48 (+2 за тиждень)**

Станом на 21 серпня ми ідентифікували близько **2 406 компаній, організацій і їх брендів з 78 країн та 56 галузей** і їхню позицію щодо роботи на ринку РФ, близько половини з них публічні. Для ~800 публічних груп компаній ми також ідентифікували (за можливості) їхній операційний бізнес в РФ (наявність контрольної частки в юридичній особі) та оновили дані за 2021 рік, що дало змогу підрахувати вартість інвестованого в країні капіталу (близько **128,8 млрд дол США**), локальну виручку (на загальну суму **262,6 млрд дол США**), локальні активи (на загальну суму **192,7 млрд дол США**), а також персонал (близько **1,049 млн осіб**). **1 657 іноземних компаній** вже скоротили, призупинили або припинили свою діяльність в Росії. Також, ми додали інформацію про **48 компаній, які завершили продаж свого бізнесу в Росії** на базі зібраної з офіційних реєстрів інформації.

Як видно з таблиць нижче, станом на 21 серпня компанії, які вже повністю вийшли з РФ, мали **194,0 тис чол персоналу, \$19,1 млрд річного доходу та \$7,8 млрд капіталу**; компанії, які оголосили про повний вихід з Росії, мали **143,6 тис чол персоналу, \$34,7 млрд річного доходу та \$19,9 млрд капіталу**; компанії, які призупинили свою діяльність на російському ринку, мали **156,5 тис чол персоналу, річний дохід у розмірі \$63,3 млрд і \$33,1 млрд капіталу**.

KSE Institute

Кількість іноземних компаній, що працюють/працювали на території РФ

■ виходять ■ залишаються ■ вичікують ■ вийшли

ТОП-10 країн і галузей за кількістю компаній з бази KSE

Країна штаб-квартири	Кількість компаній	Галузь	Кількість компаній
США	605	FMCG/споживчі товари	257
Германія	254	Фінанси та платежі	170
Великобританія	217	ІТ	159
Франція	138	Енергетика, нафта і газ	132
Японія	117	Промислове обладнання	128
Швейцарія	102	Фарма, охорона здоров'я	116
Китай	93	Автомобілебудування	115
Італія	83	Електроніка	115
Фінляндія	80	Їжа та напої	112
Нідерланди	79	Спорт	78

¹ - KSE status "leave" або "виходять" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що повністю завершують роботу в Росії або компанії, що офіційно повідомили що вони тимчасово скорочують операції в РФ
- KSE status "wait" або "вичікують" - Компанії, які опублікували на офіційному сайті компанії (або їхній реліз з'явився в іноземному виданні як FT, NYT тощо) що вони скорочують лише частину бізнес операцій, продовжуючи роботу по іншим операціям або компанії, які повідомили що відкладають майбутні інвестиції/розробки/маркетинг, при цьому продовжують свою основну діяльність
- KSE status "stay" або "залишаються" - Компанії, що ігнорують вимоги до виходу/скорочення діяльності в Росії, також компанії, які офіційно заявили, що залишаються в Росії або новин по їх виходу не було знайдено
- KSE status "exited" або "вийшли" - Компанії, які продали свій бізнес/активи або свою частку бізнесу місцевому партнеру та залишили ринок

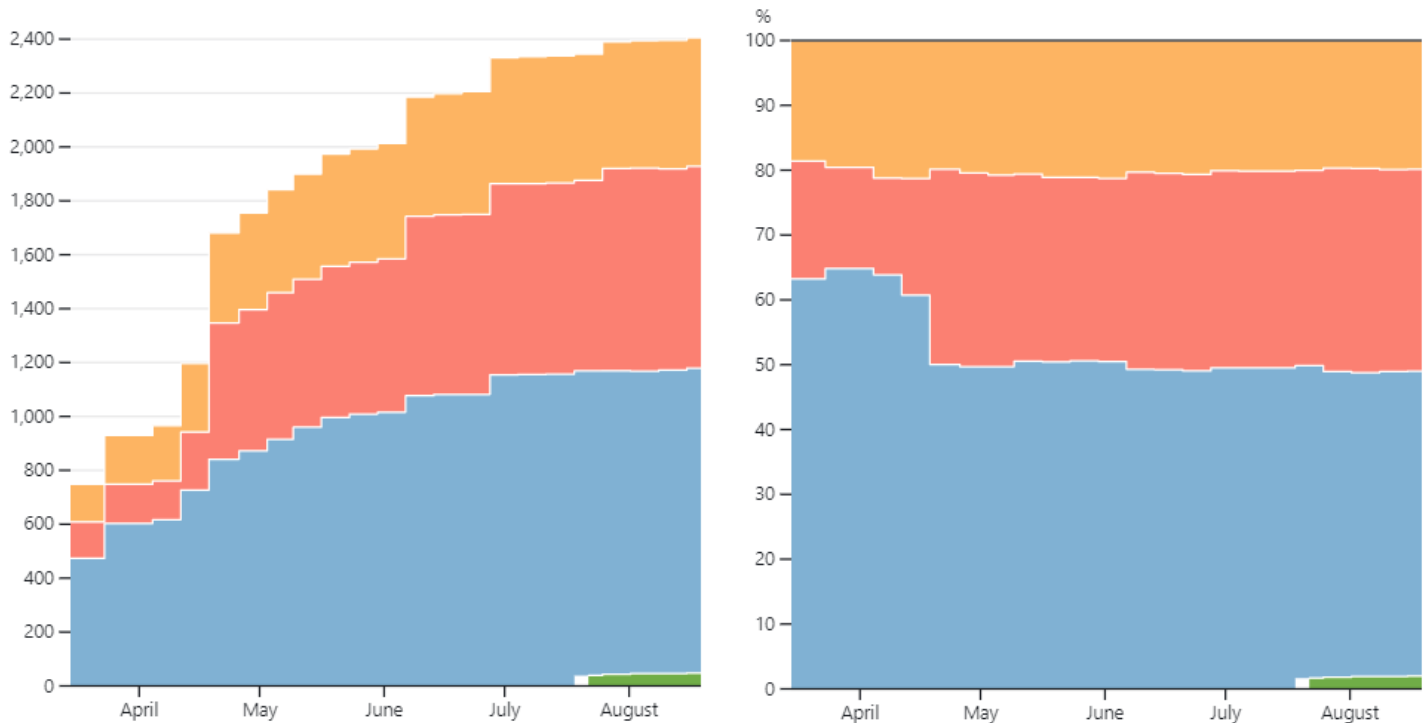
Наведена нижче таблиця базується на даних, доступних для ~800 ТОП публічних компаній (що працюють / працювали в РФ²:

KSE Institute	Статус, присвоєний KSE	Кількість персоналу	Дохід, млн дол	Капітал, млн дол	Активи, млн дол
	вийшли	193 973	19 148	7 842	23 851
	виходять, в т.ч.:	300 018	98 068	52 949	47 422
	намір про повний вихід	143 551	34 723	19 864	20 340
	призупинення операцій	156 467	63 344	33 086	27 082
	вичікують	363 492	92 919	45 185	69 334
	залишаються	181 508	50 619	21 934	51 194
	статус не визначено	10 180	1 797	919	922
	Всього	1 049 171	262 550	128 829	192 723

Якщо з початку російського вторгнення в Україну відсоток компаній, які згортають операції в РФ, різко зростав до середини березня, то протягом останнього місяця співвідношення тих, хто йде чи залишається, практично не змінюється, хоча ми все ще бачимо періодичне зростання частки тих компаній, які залишаються на ринку РФ. Тим не менше, близько половини (47,0%) компаній вже заявили про вихід з ринку РФ, але 31,1% все ще залишаються присутніми в країні, 19,9% вичікують і лише 2,0% здійснили повний вихід³.

KSE Institute

exited leave stay wait

Більше інфографіки і аналітики у спеціальному розділі за посиланням <https://leave-russia.org/uk/bi-analytics>

² Станом на 19/06/2022 ми оновили базу даних розширеною інформацією по ~+400 новим компаніям, а станом на 07/08/2022 ми оновили дані для частини компаній по персоналу, доходу та капіталу за 2021 рік (і будемо продовжувати робити це далі по мірі обробки нових даних). Також ми почали додатково відстежувати, чи компанії просто заявляли чи дійсно здійснювали якісь дії щодо виходу з країни (наразі ми спостерігаємо дуже малу кількість таких компаній). Поки що ми знайшли інформацію лише про декілька компаній, які почали продавати свій бізнес в Росії. Навіть для більшості з них – це лише намір або вони тільки почали процес продажу. Все інше – переважно заяви чи якісь попередні кроки. Перша зібрана інформація вже доступна і систематизована у вигляді нового статусу KSE “вийшли”.

³ 24 липня 2022 року ми ввели новий статус «вийшли», який відображає дії компаній щодо завершення виходу з російського ринку. Статус ґрунтується на даних з ЄДРЮЛ Росії та додатковому аналізі, такому як оголошення компанії і публікації в ЗМІ про діяльність компанії. У той же час, діяльність компаній може бути складно відстежити, і їх можна пропустити в аналізі, особливо для компаній, які мало висвітлюються в ЗМІ. Закликаємо наших читачів повідомляти нам, якщо вони знайомі з діями компаній, які суперечать їхнім заявам про вихід, через [форму зворотного зв'язку](https://leave-russia.org/) на сайті <https://leave-russia.org/>.

ТИЖНЕВИЙ ФОКУС: ФАРМАЦЕВТИЧНІ КОМПАНІЇ ЗАЛИШАЮТЬСЯ В РОСІЇ

Після повномасштабного російського вторгнення в Україну міжнародні фармацевтичні компанії оприлюднили прес-релізи, в яких висловили глибокий сум і занепокоєння. Водночас, вони не припиняють постачання ліків до Росії з гуманітарних причин. У той час як деякі компанії скоротили свою діяльність і обмежили постачання основними ліками⁷, багато інших продовжують постачати весь асортимент своєї продукції.

«Ми не можемо просто відмовити російським пацієнтам у рятівних ліках від раку. Існує міжнародний консенсус, що ліки звільнені від санкцій», — сказав генеральний директор [Roche](#) Северін Шван швейцарській газеті TagesAnzeiger⁴.

Із 112 іноземних фармацевтичних і медичних компаній у Росії лише 14 залишили ринок, 35 скоротили чи припинили інвестиції, а 63 продовжили роботу в звичайному режимі. Дії компаній, що обмежують операційну діяльність, включали:

- Призупинення маркетингових витрат ([Novo Nordisk](#), [Novartis](#) тощо)
- Призупинення інвестицій ([Pfizer](#), [Bayer](#), [Merck](#), [Novartis](#), включаючи [Sandoz](#) тощо)
- Скасування майбутніх клінічних випробувань або незалучення нових пацієнтів до наявних випробувань ([Roche](#), [Novartis](#), [Pfizer](#), [Merck](#), [AbbVie](#), [Sanofi](#), [Johnson & Johnson](#), [GSK](#))⁵. Лише [Bristol Myers Squibb](#)⁶ припинив проведення клінічних випробувань. У червні компанія передала комерційні операції в Росії своєму партнеру з дистрибуції, зберігаючи доступ до своїх ліків на ринку в Росії.
- Деякі компанії припинили продаж ліків, які також виробляються в Росії або не є «основними ліками»⁷ ([Eli Lilly](#), [Pfizer](#), [Bayer](#), [AbbVie](#), [Roche](#), [GSK](#) тощо).

Проте багато компаній могли б докласти більше зусиль, щоб припинити фінансування російської війни в Україні через податки. Pharmagate⁸ показує приклади фармацевтичних компаній KRKA та Berlin-Chemie. Серед усіх діючих речовин або їх комбінацій, які [KRKA](#) імпортувала в Росію, лише вісім із 105 (7,62%) класифікуються як «основні ліки» і не виробляються в Росії. Для [Berlin-Chemie](#) ця частка становить 10,71%. Російські виробники можуть замінити інші ліки.

Росія сильно залежна від іноземних препаратів, в тому числі і компонентів для вітчизняного виробництва. За даними rbc.ru, у 2021 році частка іноземних ліків становила 55,5% ринку⁹. З 2014 року, після введення перших західних санкцій проти Росії після анексії Криму, Росія заохочує іноземні компанії локалізувати своє виробництво¹⁰. Наприклад, у Росії запровадили тендерні правила, згідно з якими неросійським лікам забороняли брати участь у торгах, якщо є зареєстровані хоча б два (з 2019 року – один) російські препарати. Російська стратегія полягає в поглибленні локалізації виробництва. Такі компанії, як [Pfizer](#), [Bayer](#), [Sanofi](#), [Roche](#), [Boehringer Ingelheim](#), [AbbVie](#), [Merck](#) та інші, локалізують своє виробництво в Росії та випускають ліки спільно з російськими фармацевтичними компаніями.

Незважаючи на зусилля з локалізації, висока залежність залишалася. Через санкції та труднощі з логістикою пацієнти в Росії стикаються з подорожчанням і дефіцитом вітчизняних та іноземних ліків¹¹. Незважаючи на те, що іноземні компанії продовжують постачання, існує певний дефіцит наповнювачів, барвників та навіть упаковки. Але ситуація не є катастрофічною, адже значну частину речовин російські компанії купують у Китаї та Індії та збільшують їх поставки. [Dr Reddy's](#) планує запустити нові продукти в Росії. У першому кварталі продажі компанії в Росії зросли на 70% порівняно з аналогічним періодом минулого року¹².

З 2014 року російський уряд готувався уникати санкцій у різних секторах, у тому числі у фармацевтиці, сприяючи локалізації виробництва іноземних компаній. Після повномасштабного вторгнення великі міжнародні компанії переглянули свої плани локалізації та скасували майбутні інвестиції, але продовжили постачати ліки. І багато хто з них не обмежив поставки лише основними ліками, продовжуючи підтримувати війну.

⁴ <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/roche-loses-money-russia-chief-executive-says-2022-03-29/>

⁵ <https://www.thepharmaletter.com/article/global-drugmakers-refusing-to-test-new-drugs-in-russia/>

⁶ <https://www.fiercepharma.com/pharma/bristol-severs-russian-ties-good-novartis-plots-resumption-ukraine-business/>

⁷ «Основні лікарські засоби», за визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, - це лікарські засоби, які «задовольняють першочергові потреби населення в медичному обслуговуванні». Це ліки, до яких люди повинні мати постійний доступ у достатній кількості. Ціни мають бути на загальнодоступному рівні.

⁸ <https://interfax.com.ua/news/general/853036.html>

⁹ <https://www.rbc.ru/business/16/03/2022/62307a2a9a7947e4d9ee0895/>

¹⁰ https://www.contractpharma.com/issues/2022-03-01/view_features/russia-is-braced-for-a-new-localization-wave/

¹¹ <https://ngs.ru/text/health/2022/08/02/71534030/>

¹² <https://www.fiercepharma.com/pharma/business-booming-russia-dr-reddys-plans-launch-new-products-there/>

Ви також можете внести свій внесок, поширивши статус компанії з закликом до виходу з Росії в соцмережах прямо з карток компаній на сайті <https://leave-russia.org/>.

Що нового відбулось минулого тижня – ключові новини з щоденного моніторингу KSE (оновлення щотижня)¹³

15.08.2022

***Xiaomi** (Китай, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

У липні Xiaomi і її суббренд POCO разом займали 42% російського ринку смартфонів, займаючи перше місце за обсягом продажів.

<https://www.qizchina.com/2022/08/13/russian-smartphone-market-booms-xiaomi-claims-top-spot/>

***Kingdom Holding Company** (Об'єднані Арабські Емірати, Когнломерат) Статус за KSE - *залишаються*

Інвестиції в російські енергетичні групи «Газпром», «Роснефть» і «Лукойл» з 22 лютого по 22 березня 2022 року

https://twitter.com/Kingdom_KHC/status/1558818926041120768

***Tinno Mobile** (Китай, Електроніка) Статус за KSE - *залишаються*

Російська мережа магазинів мобільного зв'язку та електроніки «М.Відео-Ельдорадо» представила в країні смартфони Wiko (французький бренд китайської компанії Tinno Mobile).

<https://www.telecompaper.com/news/mvideo-eldorado-to-start-sales-of-wiko-smartphones-in-russia--1434030>

16.08.2022

***Bayer** (Німеччина, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *вичікують*

Bayer продовжить експорт товарів до Росії

<https://alekseev.biz/news/bayer-will-continue-to-export-goods-to-russia/>

<https://twitter.com/smenewsorg/status/1559419421378191361>

***IKEA** (Швеція, Споживчі товари та одяг) Статус за KSE - *виходить*

IKEA вирішила ліквідувати свою російську "дочку"

<https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/16/690461/>

***Henkel** (Німеччина, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *виходить*

Henkel виставила на продаж активи в Росії та Білорусі.

<https://www.vedomosti.ru/business/articles/2022/08/15/936146-henkel-vistavil-prodazhu-aktivi-rossii>

***Savills** (Велика Британія, Готелі та нерухомість) Статус за KSE - *виходить*

Агентство нерухомості Savills вирішило покинути Росію. Його російський підрозділ продовжить працювати в країні під назвою Intermark Real Estate.

<https://www.kommersant.ru/doc/5513403?tg>

***Citi** (Citigroup) (США, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *вичікують*

Все більше банків Уолл-стріт бажають торгувати російськими облігаціями, які колись вважалися недоторканими.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-08-15/jpmorgan-bofa-among-banks-moving-back-into-russian-bond-trading>

17.08.2022

***Lindt & Sprüngli** (Швейцарія, Їжа та напої) Статус за KSE - *виходить*

Lindt & Sprüngli Group вирішила піти з російського ринку

<https://www.lindt-spruengli.com/press-releases-and-news/english/lindt-and-spruengli-group-decided-to-exit-the-russian-market/>

<https://news.finance.ua/ua/shveycars-kyu-vyrobnyk-shokoladu-lindt-vyrishyv-povnistyu-pity-z-rosiys-koho-rynku>

***Uniper SE** (Німеччина, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *вичікують*

Постраждала від газової кризи, німецька Uniper опублікувала чистий збиток у 12,5 мільярдів доларів

<https://www.reuters.com/business/energy/uniper-unveils-122-blm-net-loss-lower-russian-gas-deliveries-2022-08-17/>

18.08.2022

***Sinopec Limited** (China Petroleum & Chemical Corporation) (Китай, Хімічна промисловість) Статус за KSE - *вичікують*

Імпорт Китаєм американської нафти досяг 18-місячного максимуму через відхід від російської нафти

<https://markets.businessinsider.com/news/commodities/china-imports-us-oil-rise-spurns-russian-crude-energy-india-2022-8>

***Cleaves** (Норвегія, Логістика та транспорт) Статус за KSE - *виходить*

Вилучено з судноплавних компаній, які продовжують обробляти російські вантажі

<https://splash247.com/cleaves-shipping-fund-divests-from-firms-handling-russian-cargoes/>

19.08.2022

***SBI** (Японія, Фінанси та платежі) Статус за KSE - *виходить*

SBI Holdings Inc., найбільша онлайн-брокерська компанія Японії, заявила, що припинить операції з майнінгу криптовалют у Росії.

На початку цього тижня фінансовий директор Хідеюкі Кацучі оголосив про плани продати техніку та вийти з неї.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-08-19/japan-s-largest-online-broker-to-shut-crypto-mining-in-russia>

***Chery Automobile** (Китай, Автомобілебудування) Статус за KSE - *залишаються*

Chery готова організувати виробництво своїх автомобілів у Росії

<https://iz.ru/1381396/2022-08-18/chery-gotova-organizovat-vypusk-svoikh-avtomobilei-v-rossii>

***Eurasian Resources Group** (Люксембург/Казахстан, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *виходить*

¹³ Нещодавно, на сайт проекту <https://leave-russia.org/> був доданий новий розділ "**Новини компаній**", слідкуйте за щоденними оновленнями прямо на сайті

Призупинила поставки залізної руди російському ММК MAGN.MM з казахстанського підприємства через санкції Заходу проти російської компанії

<https://www.nasdaq.com/articles/erg-halts-iron-ore-supply-to-russias-mmk-due-to-sanctions>

20.08.2022

***Enel** (Італія, Енергетика, нафта та газ) Статус за KSE - *виходить*

Enel списує вартість російського підрозділу до завершення продажу.

<https://www.reuters.com/business/energy/enel-writes-down-russian-units-value-pending-sale-completion-2022-08-19/>

***Wizz Air** (Угорщина, Авіаційний транспорт) Статус за KSE - *вичікують*

WizzAir UAE планував відновити рейси до Москви з жовтня, але призупиняє відновлення рейсів Росія-OAE через зростання критики.

<https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/wizz-airs-abu-dhabi-venture-suspends-plans-resume-russian-flights-2022-08-19/>

***Orsu Metals** (Велика Британія, Метали та добувна промисловість) Статус за KSE - *виходить*

Orsu Metals уклав угоду про купівлю-продаж акцій («SPA»), яка передбачає продаж («відчуження») 90% частки Orsu («Мажоритарна частка») у Сергіївському золотодобувному проєкті («Російські активи») власникам з інших 10% частки в російських активах.

<https://finance.yahoo.com/news/orsu-metals-provides-disposition-russian-221000197.html>

***Amcor** (Австралія, Споживчі товари та одяг, Упаковка та пакування) Статус за KSE - *виходить*

Amcor продає заводи в Росії.

<https://packagingeurope.com/news/amcor-to-sell-factories-in-russia/8608.article>

Отримуйте більше деталей на щоденній основі

[Telegram bot KSE по моніторингу новин @exit_ru_bot](#)

[Твіттер проекту SelfSanctions](#)

[Сайт leave-russia.org](#)

[ВІ аналітика @ Leave-russia.org](#)

[Новини компаній @ Leave-russia.org](#)

[Твіттер сайту leave-russia.org](#)

[Підтримати проєкт через Patreon](#)